

KUREPESA

LASTERIKASTE
PEREDE AJALEHT

OKTOOBER 2011

NR 2

Augustikuisele õpireisile Lapimaa eelnes Viljandimaa noorterühma mitmekuine ühistöö, et kasvatada ideest noori huvitav tegevuskava ning rahatuge pakkuv projekt.
Foto: Krista Kalda

Hariv reis: Nädal aega eakaaslastega Lapimaal

INGRID SINDI,
Viljandimaa lasterikaste perede
ühenduse esimees

Vahel unistame kaugetest maadest, põnevatest rännuteedest ja kohtumistest uute inimestega.

Unistame, kuid erinevatel põhjustel – näiteks vahel piiratud võimaluste ja vahel mugavuse tõttu – näib see meile kättesaamatu. Nii oli ka meiega,

kuni ühel hetkel lihtsalt otsustasime end kätte võtta ja asja ära teha.

Kuidas meie noortevahetusprojekt alguse sai ja arenes, milliseid rõõme ja raskusi protsessi käigus kogesime ning mida uut õppisime? Niisiis, alustame algusest.

Eelmise aasta lõpus pöördus minu poole Aage, tol ajal veel Viljandimaa lasterikaste perede ühenduse esimees, ja rääkis oma mõttest, et võiksime ette võtta ühe noortevahetusprojekti, mis mõeldud suurte perede vanematele lastele. Idee tundus huvitav, seda enam, et endal peres neli last kasvamas ja tean, kui kee-

ruline võib olla maailma näha soovivale lapsele reisimisvõimalusi luua. Samas olin varem taolisi projekte eest vedanud.

Mis see noortevahetusprojekt siis täpsemalt tähendab? Juba aastaid, Eesti ühinemisest Euroopa Liiduga, tegutseb Eestis haridusprogramm Euroopa Noored. Euroopa Noored Eesti büroo on Sihtasutuse Archimedes struktuuriüksus, mis koordineerib Euroopa Liidu noorte kodanikuharidusprogrammi Euroopa Noored (ingl. k Youth in Action) Eestis. Sarnaselt Eestiga on rahvuslikud bürood olemas veel 31

Euroopa riigis. Euroopa Noored üheks alaprogrammiks on rahvusvaheline noortevahetus, kus kohtuvad Euroopa riikidest pärit noortegrupid omavahel, et arutada endi jaoks huvitavaid teemasid ning avardada silmaringi.

Euroopa Noored toetab seda, et noored viiksid täide põnevaid ideid, saaksid uusi rahvusvahelisi kogemusi ja õpiksid koolist väljaspool midagi uut ja huvitavat. Grupi suuruseks võib olla 6–12 noorukit, lisaks grupijuhendajad, tavaliselt üks või kaks.

Järgneb lk 2

Liit ootab huvikoolituse toetuse taotlusi

Praegu on aeg taotleda sügisperioodiks lastele huvihariduse riiklikku toetust, teatab lasterikaste perede liit. Tänavu enne 15. detsembrist esitatavad huvikoolituse toetuse taotlused vaatab lasterikaste perede liidu komisjon läbi 30. oktoobril ja 15. detsembril, ammandades tänavuseks aastaks eraldatud eelarve.

Kes sügisperioodi taotlusega hiilineb, on rongist maha jäänud, sest 1. jaanuarist rahastatakse kevadpe-

rioodi taotlusi ning juba 2012. aastaks eraldatud eelarvesummast. Lasterikaste perede liit saab haridus- ja teadusministeeriumilt raha kalendriaasta kaupa, s.t 1. jaanuarist 31. detsembrini, kuid huvikoolid tegutsevad septembrist mai või juunini, mistõttu jagatakse õppeaasta jooksvul toetust kahe eelarve järgi.

Kümmekond aastat toimunud huvialatoetuse jagamise kord on täiustunud. 2011. aasta I poolaastal

sai huvihariduse toetust Eestis kokku 518 last, sealhulgas toetati 68 lapse huvialalaagris osalemist.

«Arvestades taotlejate suurt arvu ja õppemaksude suurusi, saime esimesel poolaastal toetust maksta huvikooli kolme kuu õppemaksu ulatuses,» ütles taotluste hindamise komisjoni liige Aage Öunap.

Eraldi otsustati laagrite ja võistluste kompenseerimist. «Näiteks toetasime andekate noorte osavõttu

Inglismaal, Prantsusmaal ja USAs toimunud kontsertfestivalil. Kaks last said toetust ülemaailmses skaudilaaagris osalemiseks Rootsis, lisaks toetasime osavõttu jalgpalliturniirist Lätis, ujumislaagrist Poolas ning korvpalliturniirist Soomes,» loetles Öunap.

ELPL

Vt ka huvikoolituse toetuse taotlemise korda lk 3.

Lk 3

Tarbivad kingivad lastele teatripileteid

Lk 4

Perepäevade pildialbum

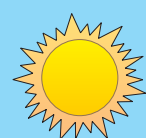
Lk 6

Põlvamaa suurpered uudistasid Ida-Virumaad

Lk 7

Saame tuttavaks: Perekond Vendelin

Augustikuus toimusid Viljandimaal sisutihedad perepäevad. Üritusel oli palju toetajaid ja erikülalisi, teiste hulgas Eesti Vabariigi president oma perega.

Kooliaasta alguses on peredel majanduslikult raske. Tunneme puudust koolitoetusest, mis oli märkimisväärne lisaraha suurtele peredele.

Ajalehe väljaandmist toetab Kodanikuühiskonna Sihtkapital

Noortevahetus viis noored Lapimaale

INGRID SINDI,
Viljandimaa lasterikaste
perede ühenduse esimees

Algus lk 1.

Hakkasime noortevahetuse teemat arutama eeskätt oma lastega. Keskendusime esmalt küsimustele, kas me võiksime koos midagi toredat ette võtta, mida tahaks õppida, mille kohta teada saada, kuhu võiksime reisida. Peagi tutvustasime ideed oma kolleegidele Viljandimaa lasterikaste perede ühenduse juhatusest ning kutsusime nende noorukitest lapsi meiega koostööle. Kohtusime noortega, avasime endid ja rääkisime, mida noortevahetus tähendab.

Kuigi projekti käigus on võimalik tutvuda eri paikadega, pole tegu siiski turismireisiga. Noortevahetusprojekti läbiviimise eeldusteks on ühest küljest noortegrupi olemasolu, samas soov midagi ära teha ning kogu rühmaga projektiks sobiva idee leidmine ja selle arendamine.

Teadvustasime ka iseendi kui täiskasvanute rolli noortega koostöös. Mõistsime (taas kord) seda, et oluline on noori kuulata ja julgustada neid oma mõtteid avaldama. Eestlastele omase vaeshoitussega olid nende esimesed ideed tagasihoidlikud, siiski rääkisid kõik peaaegu üht ja sama: tahaks kusa-gile reisida, põnevat teha ja kohtuda noortega teistest kultuuridest.

Eestvedajad kohtusid Iirimaa

Euroopa Noorte kodulehel infot hankides leidsin teate, et peagi tuleb Iirimaa Euroopa eri riikidest pärit noortega tegelevatele inimestele kontaktide loomise seminar. Nii me seal üksteist leidsime – Soome, Inglise, Hollandi, Taani grupijuhid ja mina.

Üheks oluliseks momendiks noortevahetuse puhul on see, kes soovib olla vastuvõtva maa. Meie rühmast oli Soome grupijuht valmis ühist projekti eest vedama. Sai otsustatud, et noortevahetus toimub augustis Lapimaal.

Iirimaaalt koju tagasi tulles algas kolmenädalane intensiivne suhtlemine eri osapooltega ja projekti kirjutamine. Projekti kirjutamise protsessis osalesid kõigi riikide grupijuhid üheskoos, arendasime ideid, mõtlesime eesmärkidele ja sellele, kuidas eesmärgi tegevuste kaudu saavutada. See oli kurnavamaid osa kogu tegevuse juures, sest aega nappis ning projekti erinevad osad nõudsid tõsiselt süvenemist ja ühise kontseptsiooni loomist. Seejuures arvestasime, et kuigi teeme suure töö, võib juhtuda, et projekt lükatakse tagasi.

Projekti esitasime Euroopa Noorte Soome kui vastuvõtva maa agentuurile. Aprilli lõpus saime meid rõõmustanud jaatava vastuse projekti kohta. Mõni nä-

dal hiljem tuli kurb uudis, et Taani grupp loobus osalusest. Ka selliste pööretega peab arvestama ja üheskoos mõõnahetkedest üle saama. Projekti kaudu on võimalik rahastada tegevus-, toitlustus- ja ööbimiskulud täielikult ning reisikulud 70% ulatuses, seega 30% reisikuludest tuleb tasuda igal grupil endal.

Ettevalmistav aeg

Noortevahetusprojekt sai endale nime, eesmärgid ja sisu. «The dream of nature» projekt oli suunatud töötama erinevatest Euroopa kultuuridest pärit noortega vanuses 13–17. Idee oli võimestada projektis osalejaid Lapimaa ürgse looduse ja fotograferimise kaudu. Seega oli tegemist kogemuseõppega *learning by doing*.

Nagu eespool mainitud, peab noortevahetus sisaldama õpitegevust. Meie projekti ettevalmistavas faasis pidid noored tutvuma oma maa müütiliste tegelastega. Vestlesime müütiliste tegelaste ja olendite teemadel ning iga noor valis iseenda jaoks karakteri, kellega ta kehastus hiljem Lapimaal rollifotode tegemiseks. Saime teada, et muidu malbe ja heatahtlik metshaldjas võis olla uskumuse järgi ka pahatahtlik. Tavaliselt ei eksita metshaldjas metsas jalutajat meelega, vaid inimene ise hakkab teda jälitama ning seejärel eksib. Ühtekokku oli meie seas metshaldjaid, näkk, libahunt, eesti viikingid, Suur Tõll ja kaks Kalevipoega, kogu grupi suuruseks üheksa noort, lisaks kaks grupijuhtajat ja fotograaf.

Enne ärasõitu püüdsime grupijuhtidena võimalikult põhjalikult tutvustada noortele ja nende peredele projekti sisu, tegevuskava, igapäevaelu tingimusi, koos vaatasime üle vajaminevate asjade nimekirja, leppisime kokku põhilistes reeglites ning selles, kes mida veel enne minekut teeb. Selles etapis oli põhiliseks ühest küljest osalejate motiveerimine, aga ka neile vastutuse andmine – kõigi osalejate ühisest panusest oleme see, kuidas projekt õnnestub. Pidasime oluliseks meeskonna-

Metshaldjad Lapimaal. Sõidu eel uurisid noored oma maa müütilisi tegelasi ning kehastusid nendeks fotosessioonil Lapimaa looduses. Foto: Aage Üunap

tunde loomist. Selleks jagasime koduülesandeid, korraldasime õpitubasid ning ühe rõõmsa õhtu-pooliku seiklusradadel. Usun, et ilma eelneva ühistegevuseta oleksime üksteisele olnud tunduvalt võõramad.

Meie Lapimaa

19. augusti varahommikul algas üheksa noore ja kolme täiskasvanu 22-tunnine reis kaheksaks päevaks Lapimaale, alustuseks väike bussisõit Viljandist Tallinna, seejärel laevaga Helsingisse.

Helsingis said eri riikide noortegrupid kokku ning ühiselt jätkasime tuhandekilomeetrist teed põhja poole 50-kohalises mugavustega bussis. 15 tundi järjest külg külje kõrval istudes avastasime tasapisi üksteist, vaim harjus uue olukorraga üha enam, iga tahe reisi lõpuks oli buss meile väga koduseks ja mõnusaks paigaks saanud.

Päevad Lapimaal möödusid vahelduslikult: organiseerisime mängu ja tegevusi, et julgustada

noori omavahel suhtlema, tutvusime kohaliku elu-olu ja loodushoiuga, nautisime maalilist, rahu ja ürgsust õhkavat loodust, tutvusime kohaliku kultuuripärandiga. Veel osalesime saamide festivalil, kus pea kõik kogukonna elanikud olid riietatud kirevatesse rahvariidesse. Küllastasime noortekeskust ning ühise grupitööna avastasime ja jagasime olulisi teemasid kogu Euroopas nagu vaesus, sarnasused ja erinevused ning Lapimaa eripära.

Ühel päeval osalesime Utsjoki kooli igapäevastes tegevustes kaugel põhjas Norra piiri ääres. Kooli oma 60 õpilasega oli hubane ja mõnusalt õpilaskeskne, õpetaja julgustusel rääkisid enesekindlad õpilased oma kogukonna ja kooli elust. Saime teada, et juba põhikooli teatud astmes on õpilastel võimalik valida kuni pool kursuse mahust valikaineid – valikute rohkus äratas meis imestust. Samas esitles iga noorterühm oma riiki ja igapäevaelu. Koolist lahkusime hea tundega, nii mõnigi osaleja oli päeva jooksul loonud sõprusuheteid kohalike noortega.

Õõbimispaikade tingimused olid väga lihtsad, puidust n-õ käämpingutes jagasid tuba kuni 15 noort ja täiskasvanud nende seas. See on üks asi, mida peab arvestama – erilist luksust rahastus ei võimalda, oluline on keskenduda projekti eesmärkidele, suhtlusele ja tegevustele. Näiteks duši all saime käia kogu nädala jooksul vaid ühel korral, ülejäänud kordadel nautisime kohaliku sauna mõnusi. Meie ja soomlaste kultuuris nii loomulikuna näiv tegevus oli hollandlaste ja inglase jaoks ühest küljest väga uus elamus – kütta saanaahju, tuua jõest vett ja higistada kuumal saunalaval –, teisalt saime teada, et neis riikides

valitsevad lastekaitsest lähtuvad väga ranged reeglid – saunas võis käia vaid ühekaupa ja rangelt igaühe privaatsust austades.

Omamoodi elamuse saime Lapimaa põlismetsas kullakaevandust küllastades: abielupaar kaevavas ja otsis grammhaaval kulda, elades neli kuud järjest metsas.

Üks toredamaid kogemusi oli fotograferimine, meie põhitegevus ja eesmärk. Igaüks sai võimaluse kogeda, mis tähendab olla keegi teine, väljendada oma isikupära, ning tulemuseks valmisid kaunid ja omanäolised fotod eri paikade müütilistest tegelastest Lapimaa looduses. Eriliselt jääme meenutama põhjapõtrasid, kuidas nad kui põlisperemehed igal ajal ja igal pool küll üksipäini, küll kambakesi jalutavad. Põhjapõdrad, rahu ja eriline maastik – see ongi Lapimaa.

Mida uut me õppisime

Päev-päevalt tundsid osalejad end üha mugavamalt inglise keeles, saadi tuttavamaks üksteisega ja mis samuti oluline – tuttavamaks iseendaga. Lahkudes olid tunded vastandlikud: ühest küljest kurbus, sest paljusid nädalaga lähedaseks muutunud inimesi ei pruugi kunagi enam oma eluteel kohata, teisalt rõõm, sest vaikselt andis tunda koduigatsust.

Täna südamest kõiki noori projektis kaasalõõmises eest, nende peresid usalduse ja kaasamõtlemisses eest, oma vahvaid kaaslasti – teist grupijuhti Aaget ja fotograaf Kristat. Meie oleme kõik kogemuse võrra rikkamad! Teid aga, head lugejad, julgustame sarnast projekti ette võtma. Kui tekib küsimusi ja mõtteid, pöörduge julgelt meie poole. Alustuseks on vaja vaid head tahet ja ideed.

Osalenute muljeid

- Kõige toredam oli kohtuda inimestega teistest riikidest. Uus ja huvitav oli elada teiste riikide inimestega koos nädal aega, huvitav oli ka Lapimaa loodus. **Triin, 13-a**
- Meeldis bussisõit ja kanuusõit. Ootamatu oli see, et põhjapõdrad lihtsalt kõnnivad autoteel. **Gen-Silver, 13-a**
- Sain teiste noortega välismaalt kokku, saime suhelda ja keelt harjutada. Natuke ootamatu oli see, kui me läksime kohta, kus ei ole elektrit, aga seal oli väga hubane ja tore olla. **Kaidi, 13-a**
- Leidsin, et suudan inimestega väga kiiresti häid suhteid luua ja et mulle meeldib uusi kultuure tundma õppida. Osaleksin uuesti ja teemaks võiks olla üksteisega arvestamine, koostöö harjutamine, erinevate keelte, eriti inglise keele harjutamine ning kindlasti teiste rahvuste tundmaõppimine. Varem ei osanud sellest midagi arvata, kuid teistes riikides erineb elu väga palju meie omast Eestis. **George, 16-a**

Huvikoolituse toetuse taotlemise kord

1. Andekate laste huvikoolituse toetust võivad taotleda kõik Eesti lasterikkad pered. Pereks arvestatakse neli või enam alaealist last leibkonnas või nelja- ja enamalapseline leibkond, kus lapsed jätkavad õpinguid kõrgkooli või kutsekooli päevases õppes. Koolilapseks loetakse päevases õppes õppivat kuni 26-aastast (k.a) noorukit.

2. Lapsevanema või hooldaja taotlust ning huvikooli töendit hindab Eesti Lasterikaste Perede Liidu komisjon.

3. Taotluste esitamise tähtajad on: 30. oktoober, 15. detsember, 30. märts, 15. mai.

4. Taotluste hindamisel arvestab komisjon taotluste korrektsust, taotluste koguarvu ning rahahulka.

5. Taotluste hindamisel lähtub komisjon kahest perioodist: 1. september – 31. detsember ja 1. jaanuar – 31. juuni. Esimesel perioodil hilinevad taotlused ei kuulu rahuldumisele teisel perioodil.

6. Komisjoni otsustest teavitatakse lapsevanemaid e-posti või telefoni teel hiljemalt kahe nädala jooksul pärast taotluse esitamise tähtaega.

7. Õpilase huvikoolituse toetusraha kantakse otse huvikoolitust pakkuva juriidilise isiku või asutuse arvelduskontole.

8. Maksimaalne toetussumma ühe õpilase kohta on 320 (kolmsada kakskümmend) eurot aastas.

9. Piisava lisaraha korral teavitatakse ka laste huvialalaagrite osalustasusid.

10. Toetuse saamiseks esitatavad dokumendid on lapsevanema avaldus ja huvikooli töend. Võimalusel saata lapsevanema ning huvikooli dokumendid koos.

11. Nõuetele vastavad dokumendid saata postiaadressil Eesti Lasterikaste Perede Liit, Tartu tn 1a, 71004 Viljandi või digitaalselt allkirjastatult e-posti aadressil eestilasterikaste@hotmail.ee.

Lapsevanema avalduse ja huvikooli töendi plangi saab lasterikaste perede liidu kodulehelt www.lasterikkad.ee. Vt samal teemal lk 1.

Olgu igas lapsepõlves oma väike teatriime

KRISTIINA REIDOLV,
Eesti Etendusasutuste Liit

HANNES HAMBURG,
kommunikatsioonibüroo
Hamburg & Partnerid

Sügisel koolivaheajal, 22.–30. oktoobril läheb hooga lahti heategevusprojekt «Aitan lapsi», mille raames oodatakse teatrisse puudust kannatavate perede 16-aastaseid ja nooremaid lapsi. Nende teatripileti eest on tasunud pakendiautomaatide juures annetanud inimesed.

Sel kevadel käivitas heategevusfond Aitan Lapsi ulatusliku kampaania, et avada vähekindlustatud perede lastele ukseid teatrite võlumaailma. Heategevusprojekt kutsuti ellu selleks, et pakkuda lastele positiivseid emotsioone ja kultuurielamusi, millega kaasnevatest väljaminekutest majanduslikus kitsikuses elavad pered sageli esimesena loobuvad.

Heategevuse eesmärgiks on koguda taara tagastamisest saadud annetusi, et korraldada sel hooajal enam kui 10 000-le vähekindlustatud pere lapsele tasuta teatrikülastusi üle Eesti. Nelja suvekuuga annetati pakendiautomaatide kaudu ligikaudu 25 000 eurot, mis võimaldab sellel sügisel viia teatrisse juba 4000 last.

Kuidas teatripileteid taotleda

SA Heategevusfond Aitan Lapsi kompenseerib teatripileteid kuni 16-aastastele (k.a) vähekindlustatud perede lastele ja nende saatjatele (lapsevanemad, õpetajad, kasvatajad, sotsiaalpedagoogid, sotsiaaltöötajad jne).

Eesti Etendusasutuste Liit saadab kord kvartalis kõigile projek-

Oktoobri ja novembri teatrikavad

Hooaja etenduste kohta täpsemat infot küsige lasterikaste perede maakondlikest ühendustest.

TEENINDUSPIIRKOND	TEATRID (sulgudes teatri kontaktisiku telefon ja pakutavad lavastused vabade kohtade olemasolul)
Tallinn ja Harjumaa, Läänemaa, Raplamaa, Järvamaa, Hiiumaa	Eesti Nuku- ja Noorsooteater (tel 5334 5441; Kalle Blomkvist ja Rasmus, Kuldvõtmeke, Memme musi), Eesti Draamateater (528 3877; Varastatud oranž jalgratas), VAT Teater (506 4169; Help!, Robinson & Crusoe), Tallinna Linnateater (665 0888; Biloxi Blues), Vene Draamateater* (vt allpool)
Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa	Rakvere Teatrimaja (329 5442; Muumitroll ja sabatäht, Nullpunkt), Vene Draamateater* (611 4962; Aarete saar, Cipollino ja tema sõbrad, Kolm paksu, Kolm musketäri), Vana Baskini Teater** (504 3638; Kihluspidu – Salme Kultuurikeskuses)
Tartumaa, Jõgevamaa, Põlvamaa, Võrumaa	Teater Vanemuine (529 3668; Detektiiv Lotte, Ninasarvik Otto)
Viljandimaa, Valgamaa	Ugala (5624 0120; Limpa ja mereröövlid, Karlsson katuselt)
Pärnumaa	Endla (442 0668; Röövlitütar Ronja, Pörrrr!!!, Imetegija)
Saaremaa	Kuussaare Linnateater (5345 8638; Värviline Kummut)

* Vene Draamateater teenindab Lääne- ja Ida-Virumaa ning Tallinna venekeelset publikut.

** Vana Baskini Teater teenindab publikut vastavalt etenduspaikadele, mis on kirjas kampaaniaga liitunud teatrite kvartaalses nimekirjas.

ti partneritele ja kontaktisikutele, sh lasterikaste perede liidule ja maakondlike ühendustele, kirja koos tellimislehga, kus on välja toodud teatrite teeninduspiirkonnad ning iga teatri kolme kuu etendused ja piletite arv, mis on mõeldud heategevusprojekti «Aitan lapsi» sihtrühmale. Teatrite teeninduspiirkonnad on ära jagatud maakonniti ning (vähemalt projekti esimeses faasis) saavad lapsed koos saatjatega käia vaid oma teeninduspiirkonna teatris.

Taotlejad saavad tellimislehed oma teeninduspiirkonna teatrite kontaktisikutele vähemalt paar nädalat enne etenduse toimumist. Tellimisleht esitatakse kas meili teel või allkirjastatud paberil teatri kontaktisikule. Nimeiliselt broneeritud piletid saab teatrikassast kätte kontaktisikuga kokku lepitud ajal. Juhul, kui soo-

Heategevusfondi lõi 2009. aastal Norra-Eesti kaubanduskoda koostöös kuningliku Norra saatkonnaga. Teatriprojekti lisainfo võrgulehel www.aitanlapsi.ee.

vitud kuupäeval on etendus välja müüdüd, pannakse taotlus ootejärjekorda.

Fond eelistab korraldada ühiskülastusi. Taotlusi oodatakse eelkõige lasterikaste perede liidult ja selle maakondlikelt üksustelt, maavalitsustest, linnade ja valdade

sotsiaaltöötajatelt, lastekodudelt, koolidelt, lasteaedadelt ning kõigilt teistelt organisatsioonidelt, kes esindavad vähekindlustatud perede lapsi ja esitavad ühistaotluse. Võimalusel palutakse maakonna erinevatel organisatsioonidel omavahel tellimusi kooskõlastada, et teatrisse pääseksid kõik maakonna puudust kannatavad lapsed.

Projekti esimeses faasis peaksid taotlejad organiseerima ise transpordi teatrisse sõiduks (omavalitsuste vm toel), kuid hiljem püüab fond leida koostööpartnereid ka transpordi korraldamiseks.

Ootame teatripiletite taotlejate ja teatrikülastuste organiseerijate suurt aktiivsust, et teostada ühine eesmärk – pakkuda vähekindlustatud perede lastele ilusaid ja kogu eluks meelde jäävaid teatrielamusi.

Leod aitasid lapsed kooli

«Lapsed kooli!» algas Leo klubist

Marite Promvalds, D-120 Leo klubide Eesti piirkonna president 2008–2009:

«Idee sai alguse tõenäoliselt 2008. aasta sügisel, kui mina toorkordse piirkonna presidendina otsustasin, et tahaksin oma tegevusaastal korraldada esimese piirkondliku leode ühisprojekti. Pidasin erinevate inimestega aru ning lõplikult tolle aasta leode kokkutulekul sai lõplikult otsustatud, et läheme mõnda kaubanduskeskusesse mingisuguseid asju koguma. Ilmselt kohe alguses me konkreetselt koolitarvete peale ei mõelnud. Hiljem arutluste käigus otsustasime just koolitarvete kogumise kasuks.

Originaalis pärineb mõte muidugi Euroopa leode foorumilt, kus leod erinevatest riikidest omava-

hel alati kogemusi ja projektiideid vahetavad. Kui idee oli paigas, siis hakkasimegi asja korraldama ning palju tänu võlgname ka Lion'itele, sest õnneliku juhuse läbi saime kontakti Selveriga tänu Mati Elistele.»

Kaisa Velström, D-120 Leo klubide Eesti piirkonna president 2010–2011:

«Kui mina sain presidendiks, siis oli mul kindel eesmärk Marite Promvaldsi algatatud projekti jätkata. Saigi uuesti Selveriga ühendust võetud ja eduka esimese korra tõttu ei olnud neil arvatavasti raske järjekordselt meie projekti toetada. Nii korraldasimegi «Lapsed kooli!» taas kord samades Selverites Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Viljandis.

Kindlasti arutatakse «Lapsed kooli!» projekti tulevikukava meie selleaastasel piirkonna kokkutule-

kul. Loodetavasti uute presidentide käe all projekt jätkub ja kindlasti proovime järgmisel korral seda ettevõtmist paremini korraldada.»

Maris Saaver, Leo klubi liige:

«Täna [16. augustil 2011] nägi Pirita Selveris üks väike poiss kaugelt meie korvi ja jooksis selle juurde. Talle järgnes ema, kes oli tema suurt kandekotti arvestades poes ostud juba teinud. Tutvustasime neile «Lapsed kooli!» projekti ja pärast seda soovis poiss ise kotist talle ostetud koolitarvetest mõned lasterikaste perede lastele jätta. Ilmselt jõuab see poiss oma elus veel palju head teha, kui juba nii noorelt alustab.»

Veel infot «Lapsed kooli!» projekti kohta loe võrgulehelt: <https://www.facebook.com/LapsedKooli> <http://lapsedkooli.lions.ee/>

Vihmast avamispäeva austas oma külaskäiguga presidendipere. Kohutamine tõi rõõmu igale väiksele käharpeale ja mummale-papale. Meid on märgalud!
Fotod: Martin Dremljuga

Pühapäeval tõi päikese taevasse erikülastaja Kristina Smigun-Vähi. Nii palju suuri tegusid, aga meiega oli lihtsalt Kristina oma hea siira sõnaga. Ta jõudis enda elust rääkida, soovijatega pilte teha ning võistluste võitjatele auhinnad koos meeldejääva käepigistusega üle anda. Rändkarika võitis vastu Tartu pereliidu esindaja Katrin Allas.

Tegevust leidis iga osavõtja, popimaks kujunes kaslitori ronimine, mis ei tahtnud katkeda isegi ootundidel. Võistlusmomente tekkis korvpallis, rahvastepallis, võrkpallis ja muudel aladel. Põnevust pakkusid teatevõistlus tiigritrajal, trummituba ja geoseiklus.

Lasterikkus hõivas Võrtsjärve kalda

SIRET REBANE,
korraldustoimkonna liige,
Viljandimaa lasterikaste perede ühenduse juhatuse liige

Viljandimaa lasterikaste perede ühingu eestvõttel kogunesid Eesti lasterikkad pered augustis Ulgele perepäevadele.

Koostöö ja koostegemise rõõm ühendas kokkutulekul nii pere liikmeid, maakondlikke ühinguid, sõpru Leedust, häid kokatädisid Kaitseliidust ning paljusid teisi tegusaid abilisid. Perekäsitluste tegevuskava ohjas Kalvi Kants oma tubli meeskonnaga.

Kohal käis nimekaid tegelasi, näiteks presidendipere, põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder perega ja regionaalminister Siim-Valmar Kiisler, kes tegi lastele imearmsa kukekommikingi. Ei ole vaja uhkeid sõnu, vaid piisab siirast pilgust ja tunnustusest meie peredele.

Perepäevi aitasid teha paljud inimesed. Korraldajad tänavad siseministeeriumi, kohaliku omaalgatuse programmi, hasartmängumaksu nõukogu, Eesti-Hollandi heategevusfondi Päikeselill, Viljandimaa omavalitsuste juhte, ASi Veolia Keskkonnateenused, Eesti Kaitseliidu Sakala maleva naiskodukaitsjaid, Suure-Jaani vallavalitsust ja Kolga-Jaani vallavalitsust.

Tänavused perekäsitlused on tehtud ja alati saab paremini, aga meil oli lõbus nii etendusel, diskojuhi saatel tantsu keerutades kui ka õpitubades. Me saime kokku, saime üksteist jälle tundma ja loodame kohtuda järgmisel aastal mõnes teises kaunis Eestimaa paigas. Ootame teie kõigi ettepanekuid aadressil eestilasterikaste@hot.ee ning jagame oma kogemusi uutele tegijatele.

Eesti lasterikaste perede liidu suvepäevade rändkarika võistles välja Tartu pereliit.

Viljandimaa vallavanemate humoorikas etendus ei jätnud külmaks ühtegi täiskasvanut. Kui põnnide jaoks oli tüks ehmatamapanevaid pauke, siis vanemate naer rökkas üle Ulge ranna.

II osa: Liit annab otsest kasu

15 aastat tagasi asutatud Eesti Lasterikaste Perede Liit (ELPL) jätkab võitlust peretoetuste eest uue hooga, sest vahepeal saavutatud toetused kadusid koos masuga nagu viits vette.

Sellegipoolest kujunes masueelne olukord suurperedes paremaks kui Eesti riigi taasiseseisvuse algul, leiavad ELPLi toonased eestvedajad.

Kättevõidetud toetused

Riigil polnud raha kõigi suurperede toetamiseks, mistõttu ELPL tegi ettepaneku toetada võimaluste järjekorras kõige suurematest peredest alustades. Suure ema palk ehk seitsme- ja enamalapselise pere vanema toetus 2005. aastast toimib tänaseni, koos ravikindlustusega.

Esialgu oligi poliitikutega kokkulepe, et suure ema palk laieneb aasta-aastalt kuuelapselistele peredele, siis viielapselistele. Nüüd teavad toonased eestvõitlejad, et ministrid vahetuvad ja taolisi kokkuleppeid üle ei anta, uus valitsus alustab uue mõttega, mis tähendab, et ka ELPL peab siis alustama nullist.

Esimestel aastatel aitas ELPLi ideid riigikogule vahendada ning riigieelarvega seotud rahataotlusi õigel ajal esitada riigikogu liige, Eesti Pensionäride ja Perede Liitu kuulunud Elmar Truu.

ELPLi president aastail 1998–2011 Kalmer Hütt ütles, et 2008. aastani läks kõik väga hästi ülesmäge, aga majandusliku languse aastad on tekitanud probleemi ja peretoetused on toppama jäänud. Mahukas kodutoetuse projekt läks käima seevastu masuajal.

Raha tuli töö ja mänguga

1997. a saadi liidu tööks hasartmängumaksu tuludest 53 000 krooni. 1998. a sai ELPL esimese summa riigieelarvest sotsiaalministeeriumi vahendusel lepingu alusel (500 000 kr, millest pool jäi ELPLi tegevuseks ja pool läks liikmesorganisatsioonidele). «Praktiliselt kaks aastat võttis aega, enne kui riigi rahale üldse ligi pääsesime,» tähendas liidu esimene president Ants Kivilo.

Kui praegu vahendab liit kõigile lasterikastele peredele huvihariduse toetusi, PRIA toiduabi, KredExi kodutoetust ning käib ministeeriumis lasterikaste huvisid kaitsmas, siis 15 aastat tagasi nõuti põhiliselt soodustusi ja toetusi oma ühingu liikmetele, suvepäevadel saadi kokku, jõulude ajal ja emadepäeval korraldati peod ja võimalusel tehti väiksed kingitused.

ELPLi käsilolevad projektid on kasvanud suureks. Näiteks kodutoetusena on kolme aastaga välja makstud 200 miljonit krooni, märkis Hütt.

Lasterikaste perede liitu on tutvustatud erinevate kampaaniatega. ETV heategevussaade «Jõulutunnel» kogus oma stardiaastal 1999 raha, et kasuperede ja suurperede lastele spordivahendeid osta. Lasterikaste perede liit ostis siis jalgrattaid ja laenutas neid paar-kolm aastat mööda maakondi, kuni rattad amortiseerusid.

Mõni aasta hiljem käis Kalmer Hütt mängimas TV3-s Hannes Vörno juhitud heategevuslikus miljonimängus, millega koguti raha ELPLile, et toetada suurperesid teatri-, muuseumi- ja kinopiletite ostul.

Aegade jooksul on ELPLi suursponsorite-

na lasterikkaid toetanud kommivabrik Kalev, Hawaii Express; Paletti Eesti AS on annetanud suurperedele osa kaardimüügitulust.

Pikaaegsed püsiannetajad on Mari-Ann ja Tunne Kelam, nemad annetavad senimaani iga kuu. Lugu algas nii, et Tunne Kelam tegi omal ajal riigikogu liikmetele üleskutses toetada mõnda heategevusühingut. ELPL saatis kohe igale riigikogulasele kirja. «Saja ühest vastasid kümme-kond, kellest viis tegid vist ühekordse annetuse ja Kelamid jäid,» sedastas Hütt.

Abikäsi leiab üle Eesti

Kas keegi kahtleb lasterikaste ühenduse suures jõus? Kord helistas üks suurpere murelik ema Kalmer Hütile, et laps on kodust kaugel ja sõitnud tuisuga teelt välja kraavi – kas Kalmeril Väandra kandis ei ole kedagi, kes aidata saaks? Liidu president helistas kohe sealkandis elavale perisale: «Kas sul on džiipi või tead, kellel on?» – «Jah, mul on endal... Jah, lähen.» Kus häda kõige suurem, seal abi kõige lähem.

Või teine näide, kuidas suurperesid kaitsev Elle Kull tuli appi ja päästis suurperere

Raha tuleb, raha läheb

Kui ELPLi esindus peaminister Mart Laari juures käis, räägiti sellest, et perel oleks vaja aeg-ajalt mõni suurem asi osta, aga igakuine raha kulub alati ära. Sealt tuli mõte, et võiks viia sisse riikliku kvartalitoetuse, kus pere saab korraga suurema summa, mis pealegi ei läinud igakuise peretoetuse arvestusse ega nullinud toimetulekutoetuse saamise võimalust (kord kvartalis maksti peretoetust nelja- ja enamalapselistele peredele 2002. aastast; 2004. aastast kolme- ja enamalapselistele; 2007. suvest muutus see toetuseliik igakuiseks, summa vähenes ja läks toimetulekutoetuse arvestusse).

Kooliõpilasele mõeldud koolitoetus (450 kr aastas) püsis seaduses 2002. aastast kuni 2008. a lõpul toimunud riigieelarve kärpimiseni.

Kuidas Viljandi korraldas spordipäeva

Pille: «Minul on meelde jäänud Katrini korraldatud spordipäev Viljandi uues spordihoones. Oli korvpalliturniir ja teatevõistlus. Lapsed ja noored on õelnud, et sellist võiks veel teha. Lapsed said päev läbi rabeleda, nii et...»

Katrin: «Me olime uhked, et Viljandi ühingu põhikiri oli tehtud enne vabariikliku liidu oma ja siis hakkas koitma, et Viljandi ühing saab kümneaastaseks. Kuidagi arvasime valesti, hakkasime aasta enne pidutsema, meil oli terve aasta juubelisari, iga kuu toimus mingi sündmus, spordipäevast aktuseni välja.»

Kalmer: «Aastalõpuürituse korraldasite juhutuse liikmetele koos kaasadege Heimtali viinaköögis, Untsakad mängisid ja õhtusöök oli väga uhke.»

Katrin: «Kogu jahiloss oli meie päralt. Riietusime sametkeepidesse ja tuttmütsidesse, korraldati seltskonnamänge. Tuisune õhtu oli ja öösel hakkasid inimesed veel koju sõitma. See sai tehtud ikka Viljandi ühingu aastapäevatuhiinas.»

Kuidas Leedus suurperede laagris käisime

Kalmer Hütt: «Kümme aastat tagasi käisime esimest korda Leedu suurperede laagris, öösel äikesega jõudsime sinna.»

Pille Kuldsaar: «Käisime Kalmeri autoga, me olime tookord ainult neljakesi.»

Kalmer: «Ilma et meil oleks olnud mingit täpset infot peale piirkonna, istusime autosse ja hakkasime Leetu sõitma. Vahepeal lagunes summuti ära...»

Pille: «Arutasime kiirteel, et kuidas me abi küsime, kui leedu keelt ei oska. Siis Kalmer löikas oma telgikoti küljest kapronnööri ära, aga see sulas kuumaga ruttu ära ja mõne kilomeetri pärast oli jälle summuti lahti. Seda seiklust! Öösel jõudsime kohale, aga meid võeti soojalt vastu.»

Kalmer: «Meeletu äikesetorm oli. Osa kohalikke sõitis laagrist minema, selle järgi saimegi pimedas aru, et autotuled tulid ühest suunast. Meil aidati telk üles panna, kutsuti lõkke äärde. Kallati pits täis ja kui oma ringid ära tegid, siis hea, kui oma telki said.»

Pille: «Kasutasime vene keelt ja inglise keeles pursisime. Hommikuni istusime lõkke ääres ja rääkisime.»

Kuidas Siiri Oviir liidule raha sai

Kalmer Hütt, ELPLi president 1998. a novembrist 2011. a märtsini: «Oli 1998. a 29. detsember. Toompeal riigikogu saalis käis 1999. aasta riigieelarve kolmas lugemine ja me suutsime oma eelnõu ette sõota.»

Siiri Oviir kandis selle ette riigikogu saalis, et lasterikaste perede liidule pool miljonit krooni ja et tubli ühendus, «kes tõesti perepoliitikas ja lasteküsimuste lahendamisel väga palju ära teeb». Muudatusettepanek pandi riigikogu suures saalis hääletusele, kusjuures hääletati sisse. Peaaegu kõik ettepanekud, mis oleksid riigieelarvet suurendanud, hääletati tookord välja, aga see läks läbi, kuigi tuli opositsioonist, Keskfraktsioonist. See samm oli meie jaoks väga oluline. Pärast seda jäigi ELPLi toetus riigieelarvesse.»

Toimetuselt: Nagu Siiri Oviir; nõnda kuulus ka Kalmer Hütt tollal Keskerakonda. ELPLi toetussumma hääletati tookord riigieelarvesse 35 poolthääle ja 20 vastuhäälega.

kindlustusseltsi 40 000-kroonisest nõudest, kui kümneaastane laps oli väidetavalt punase tule ajal džiibile ette jooksnud ning uhiuuel autol olevat tulnud pärast seda välja vahetada esituli, poritiib ja stange. Laps paranes ja sai juba paari nädala pärast haiglast koju.

Hästi sõbrunevad lasterikkad pered üle-eestilistel suvepäevadel, mida peetakse 1994. aastast saadik. Mõnigi suvepäevade korralduse kritiseerija on vaikinud pärast seda, kui on ise pidanud liidu suvepäevad organiseerima.

Tagantjärele tõdevad liidu tuumikusse kuulunud inimesed, et juhatuse töö nõudis aega ja kõrvalseisjad ei hooma seda ressursikulu, kui palju läheb aega või raha, olgu sidepidamisele või humanitaarabi transpordile või muule.

Nagu ütles ELPLi üks käivitajaid, toonane juhatuse liige Marju Kaju, polnud alustades kellegi meeskonnatöö või suurte kokkulekute organiseerimise kogemust ega olnud ka eelmiste suvepäevade pealt snitti võtta. Lihtsalt võeti kätte ja tehti ära.

Algusaastate entusiasmist ja tehtuga saadud kogemust meenutasid ELPLi president aastail 1996–1997 Ants Kivilo, ELPLi president aastail 1998–2011 Kalmer Hütt ning juhatuse liikmed Marju Kaju, Katrin Mändmaa ja Pille Kuldsaar; kuulusid ELPLi president alates 2011. aastast Aage Õunap ja ajakirjanik Malle Toomiste.

Lõbus päev Alutaguse seikluspargis

PEREKOND VESSELOVA

Ühel ilusal septembrikuu pühapäeval tankisime oma mikrobusi täis (tänu Narva paljulasteliste perede ühingu!) ning asusime oma kaheksaliikmelise perega teele Alutaguse seiklusparki.

Meid ootasid ees viis erineva raskusastmega rada ja üks suvine tuubi- ehk lumerõngarada.

Seiklusparki võivad kasutada vähemalt 140 cm pikad pereliikmed – meie perest olid nendeks Kristina (21), Taaniel (11), Ines (10) ja isa Vladislav. Seiklusradadel oli kokku 25 täpsust ja tähelepanelikkust nõudvat sportlikku ülesannet.

Iga järgmine ülesanne oli üha keerulisem. Kõikides ülesannetes tuli panna proovile oma tasakaalutunnetus, osavus ja julgus. Kõige suurema adrenaliini sai suu- rest Tarzani hüppest, mida soori-

tasime üheksa meetri kõrguselt. Nii vinget hüpet ei suutnud lapsed kordamata jätta.

Alutaguse seikluspark on originaalne oma suvise lumerõngasõiduvõimaluse poolest, mujal Eestis seda teha ei saa. Kolm väiksemat last, Maarika (8), Martin (5) ja Sofia (2), «tuubitasidki» pereema Diana järelevalve all. Hiljem, kui vanemad pereliikmed olid seiklusradad läbinud, said ka nemad kummikelkudega mäest alla lasta. Tuubide tippkiiruseks võib olla ca 60 km/h, seda vihmade ilma puhul. Mäkke tagasi toob kõiki linttõstukist «võluvaip».

Terviseradasid saab pargis tasuta kasutada. Tasu eest saab laenutada suuski, rulluiske ja käimiskeppe, aga võib kasutada ka oma varustust. Seiklusparkis kehtib 40-eurone perepilet (2 täiskasvanut ja 2 last või 1 täiskasvanu ja 3 last). Lisaks võib tellida instruktori seiklusradadele ja aasta ringi liulaskmiseks lumerõngaid rentida. Veebilehelt <http://alutaguse.com> leiab ka hinnainfot.

Täiskasvanutele on aktiivseid tegevusi seiklusparkis päris laialt.

Alutagusel saab lumerõngaga sõita ka suvel. Foto: erakogu

Tegevust võib leida ka väikestele mängumajakestest, batuutidel ja kiikedel, kuni vanemad pereliikmed seikleavad. Samuti võib väikeste lastega teha jalutuskaigu metsas.

Kokkuvõtteks on seikluspark lasterikkale perekonnale väga hea vaheldus argipäevastele toimetustele, kuid samas suhteliselt kallis lõbu.

Oleme äärmiselt tänulikud

Rubriik «Avasta Eesti- maad» võiks kujuneda vihjeks neile, kes otsivad mõnda põnevat tegevust või meeleolu kogu perele. Siin kirjutavad pered, kes on ise kohal käinud ja järele proovinud ning teavad hoiatada või soovitada.

Ühtlasi ootab toimetus sellesse rubriiki infot sündmuste kohta, kus neli ja enam lapsega peredele kehtivad soodustused.

Alutaguse seiklusparki tiimile, kes meid omal kulul lahkelt vastu võttis ja elamusid pakkus. Samuti oleme tänulikud Eesti lasterikaste perede liidule, kelle algatusel see tore väljasõit teoks sai.

Suvereis viis Ida-Virumaale

KAIRE ERELIN, Põlvamaa lasterikaste perede ühingu juhatuse esimees

Põlvamaa suurpered lahendasid suvise sõidu esimesel päeval edukalt paar reisitakistust ning pühendasid teise päeva täielikult lastele, kes said mängida Jõgeva- maal tegutsevas Vudilas.

Ühel kaunil suvisel varahommikul kogunesid Põlva maakonna suurpered Põlva Selveri parklasse, et alustada kahepäevast reisi Ida-Virumaale.

Kolm tundi sõitu ja olimegi Kohtla-Nõmmel, kus tutvusime Kohtla kaevandusmuuseumiga. Giid tutvustas meile ekspositsioonisaalis kaevanduse ajalugu, edasi suundusime allmaamuuseumi. Riietusruumis anti kõigile jakk ja kiiver, kes soovis, võis kaasa võtta ka lambi.

Vahelduseks suvisele palavusele tundisime ennast kaheksa meetri sügavusel seitsmekraadises temperatuuris suurepäraselt. Vähemalt esialgu – pikapeale hakkasid enamikul varbad külmetama. Aga põnev oli seal küll: saime sõita kaevurite rongiga, nägime töötavaid tehnikavahendeid, millega põlevkivi kaevandati, ja kuulasime giidi põnevaid lugusid ajast, mil seal käis kibekiire töö.

Hiljem ennast päikesevalguse käes sirutades mõtlesin inimestele, kes pidid seal kunagi endale rasketes tingimustes leiba teeni-

ma. Edasi viis tee meid Saka mõisa. Seal saime ronida vanasse piirivalvetorni, jalutada rannal ja nautida kauneid vaateid merele. Need, kes natuke kaugemale jaltasid, jäid väga järsku alanud vihma kätte, mis ei takistanud meil muidugi edasi reisimast.

Narvas külastasime kiirelt kohalikku kaubanduskeskust ja läksime edasi Narva linnuses asuvasse muuseumi. Meile oli avatud linnuse kolm tiiba ja Pika Hermannini torn. Giid tutvustas meile viies saalis Narva linna ajalugu, ühes saalis vaatasime näitust «Militaar- tehnika miniatuuris».

Käsitöölise hoovi töötubadest saime linnuses kehtivate spetsiaal-

sete müntide eest osta Narva meeneid. Linnuses toimuvad ka pulmatseremooniad ning meiegi saime osa ühe õnneliku vene noorpaari tähtsast päevast.

Reis pole õige reis, kui ei ole ootamatusi. Teel Kuremäe kloostrisse tabas meid väike ehmatuse, kui bussil purunes rehvi. Niikaua, kui meie tublid ja hakkajad bussijuhid rehvi vahetasid, kasutasime meie vaba aega ära ja pidasime teeäärse põllul väikse pikniku.

Naised panid kloostrisse minemiseks selga seelikud ja pähe siidisallid. Jõudsime kohale õhtuse teenistuse lõpuks. Kloostri aeda ümbritsevad lillepeenrad avalda-

sid kõigile muljet, samuti ka üm- margused puuriidad.

Võtsime pudelitega kaasa püha vett, mida juues me kõik hetkega nooremaks ja veel ilusamaks muutusime.

Õõbimiskohas selgus, et telkimispaika pidime jagama suure seltskonna suvapäevalistega ning meid hoiatati, et vaevalt me öösel magada saame. Seetõttu otsustasime hea une tagamiseks uue koha otsida. Lasterikaste perede ühingu liikmete tutvuste abiga saingi ühe väga tore ja abivalmi naisega ühendust ja meid võeti Lohusuul Torioja puhkekülas väga soojalt vastu. Seal olid täidetud meie kõik kolm tingimust: saime

telkida, ujuda ja grillida. Päev oli laste jaoks olnud pikk, palav ja väsitav, kuid Peipsi järv värskendas kõiki. Ujuda seal küll eriti ei saanud – väga pikalt oli põlvini vesi ja lained olid ka küllaltki tugevad, see-eest oli lastel väga lõbus.

Senikaua, kui enamik seltskonnast käis ujumas, kattis meie toimekas kõõgitoimkond sponsoritelt saadud toiduga laua. Sõime salatit ja mehed muudkui grillisid, kuni kõigil kõhud täis ja isegi siis, kui sööjad juba magasid. Nad sattusid lihtsalt hoogu!

Järgmisel päeval hakkasime sõitma laste lemmikkohta Vudilasse. Enne Vudilat peatusime koraks ka Palamusel, kus tegime väikse retke Oskar Lutsu kihelkonnakoolimuuseumi ja kirikusse.

Vudilas planeerisimegi veeta terve pärastlõuna, et lapsed saaksid piisavalt lõbutseda. Lõbus oli neil tõesti! Kui lastel vahepeal kõhud tühjaks läksid, käisid nad meie grillimiskohas šašlõkki, vorstikesi ja kringlit söömas ning läksid jälle mängima tagasi.

Kojusõitu saimegi alustada alles siis, kui Vudilat sulgema hakati. Mul on väga hea meel, et saime lastele sellise tore päeva kinkida.

Tahaksin tänada südamest kõiki meie sponsoreid, bussifirma OÜ V. Alve Reisi sõbralikke ja lahkeid bussijuhte Aaret ja Olevit ning Põlvamaa vallavalitsusi, tänu kelle toetusele see reis õnnestus!

Kohtla kaevandusparkis meelitas kallurauto Belaz lapsed kabiinini turnima. Foto: erakogu

Toetame igal võimalusel laste huviseid

AILI VENDELIN,
nelja lapse ema Võrust

Meie kuueliikmeline pere elab Võru äärelinnas, kuid suvel viibime tihti üle kümne kilomeetri kaugusel Kolepis, kus meil on suvekodu. Ühiselt naudime suverõõme, eriti lapsed, kes saavad seal vabalt ringi joosta.

Pere neljast lapsest kolm on alaealised: pesamuna Andri sündis 2007. aastal, kaksikud Aveli ja Aimar on neli aastat vanemad. Alar on juba 20-aastane ja praegu jätkab ta õpinguid Tartu kutsehariduskeskuses.

Mina olen juba kaheksa aastat lastega kodus. Palju aega kulub sellele, et lapsi kuulata ja ühiselt nende küsimustele lahendusi leida. Pean laste ärakuulamist väga oluliseks, see annab neile turvatunde ja usalduse vanemate vas-

tu. Loodan, et nad ka suuremana julgevad oma muresid ja rõõme vanematega jagada.

Pereisa Andres töötab piiril ja töö iseloomu tõttu on ta mitu päeva järjest kodust eemal, kuid pärast seda jälle sama palju päevi kodus. Osa vabast ajast kulub isal oma harrastustele: võrkpallile ja talvel lumelauaga sõitmisele.

Võimalusel viib ta ka jalgpalli mängiva Aimari ja tema meeskonnakaaslased turniiridele ning ergutab seal poisse hästi mängima.

Veel pakub Andresele huvi ka nuusõit, mida ta harrastab koos töökaaslastega. Sel kevadel osalesid nad Võhandu maratonil, mille läbisid edukalt lõpuni.

Kui Alarile meeldib võrk- ja korvpalli mängida, siis Aimarile jalgpalli, mille mängimist alustas

ta juba lasteaias. Aimar käib kolm korda nädalas Võru jalgpalliklubis FC Helios treeningul. Ta mängib ka Eesti meistrivõistluste noorteliigas FC Helios koosseisus. Mitmelt turniirilt on poiss naasnud medaliga.

Meie meespere käib kõiki Eesti koondise jalgpallimänge vaatamas. Nad ei pea paljaks selleks puhuks Tallinna sõita.

Aveli armastab ujuda ja mullu hakkaski tüdruk käima kaks korda nädalas treeningul Võru lähedal Väimela tervisekeskuses ja juba tänava üllatas tüdruk eakaaslasti oma ujumisoskusega.

Aveli ja Aimar õpivad Puiga põhikoolis, seal osalevad nad rahvatantsuringis, laulavad mudilaskooris ja käivad saviringis.

Pesamuna Andri käib veel lasteaias, kuid jalgpallimäng huvitab teda.

Kolm saavutust

Vendelini pere kolm värskeimat saavutust, mida pereliikmed oluliseks peavad:

- laste mänguväljaku taastamine,
- minijalgpalliväljaku idee algatamine,
- liuvälja rajamine eelmisel aastal.

Meie korter asub Võrus linna selles piirkonnas, kus nõukogude ajal elasid võõrriigi sõjaväelased, sellepärast ei ole siia veel jõutud lastele kõike vajalikku ehitada. Korrastasime oma perega Kubija linnaosa mänguväljaku, et meie kandi lastele eakohast tegevust pakkuda.

Meie eestvõttel rajas linn Laane piirkonda ka minijalgpalliväl-

jaku, kuhu koos tublide abilistega valasime läinud talvel uisuplatsi. Seda kasutasid meie piirkonna lapsed väga aktiivselt nii uisutamiseks kui ka hoki mängimiseks, mis aitas hästi sisustada talvist koolivaheaega. Paljud täiskasvanudki ei pidanud paljaks jääle lustima minna, mina sealhulgas. Oli tore näha, et väljaku rajamisele ja edasisele hooldusele kulunud vaev läks asja ette.

Oleme perega juba 2004. aastast osalenud kõikides Eesti lasterikaste perede liidu korraldatud suvelaagrites. Tänavu käisime ka Läti lasterikaste perede laagris, kus muu meeldejäädava kõrval oli unustamatu ööbimine Zakusala saarel keset Riia linna ja osavõtt Riia 810. aastapäeva pidustus-test.

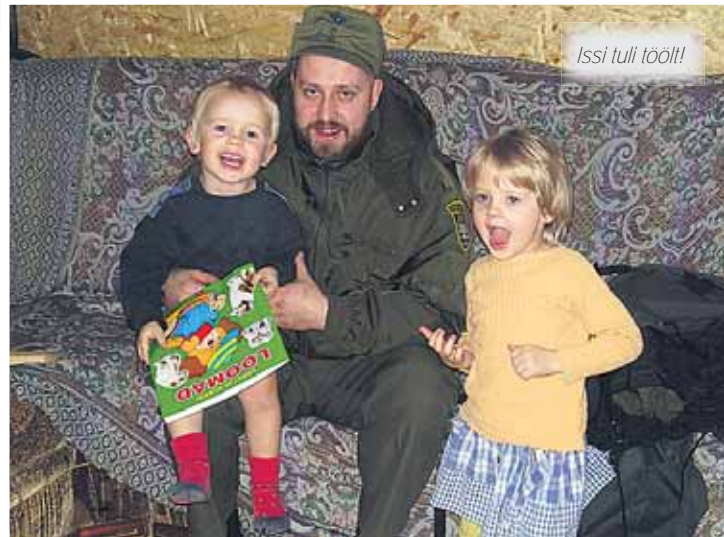
Mul on hea meel, et meil on nii tore ja ühtehoidev pere.

Alar kaksikutega põhikooli lõpetamisei

Ar.dri ja Aveli avastavao aprillikus kevadet

Issi tuli töölt!

Pere suurimad jalkafännia toetavad Eesti koondist. Fotod: erakogu

Võru lasterikaste ühingu suveüritusel viis aastat tagasi Leevil oli pereema võimalus kiltse lüpssta.

Andres esindas tänavustel suvepäevadei Võru lasterikaste perede ühingu korvpallis. Foto: Marin Dremiljuga

Puhkehelk telgis Riia suvepäevadei 2011. aastal.

Võru pere Tallinnas mere ääres, kaamerat hoidis vanim poeg Alar

Läänevirulased pidasid suvepäevi

ANNELI NAGEL

Nagu juba tavaks on saanud, nii kogunesid ka selle aasta teisel juuliku nädalavahetusel Lääne-Virumaa suured pered Toolsele suvepäevi pidama. Üritus algas reedel piduliku lipuheiskamisega ja sellele osaliseks sai kõige suurem pere – perekond Trestip, keda esindas 19 liiget kolmest põlvkonnast.

Keha kinnitatud, asuti jõudu katsuma erinevatel aladel: saapaheide, noolevise, kuulijänn. Kelle jaoks olid need alad veel liiga keerulised ja rasked, võis osa võtta erinevatest kommimängudest, kus suu sai magusaks iga osavõtja. Jõukatsumised kestsid hämaruse saabumiseni ja siis oligi paras aeg lõkked ja grillahjud süüdata ning liha säriseks panna. Disko ja melu kestsid hiliste öötundideni.

Teine päev algas veidi rahuli-

kumate nootidega. Oma kunstiannet võis proovile panna siidsalli, linikut ja vaase värvides. Lõbu ei pakkunud see mitte ainult naissoo esindajatele, nähti ka meesterahvaid innustunult juhendajat kuulamas ja maalimas. Samal ajal oli võimalus end meres värskendamaks käia.

Alati on oodatud Onu Ralfi perevõistlus, kus nii osalejatel kui ka pealtvaatajatel on lõbus. Eks sa katsu veepudel tühjaks juua, kui teises otsas ripub sangpomm! Õhtu lõpetas taas kord disko.

Kolmas päev ehk tibus luge-mise päev on laste seas eriti oodatud – auhindu ja kingitusi meeldib ju kõigile saada. Samas on natuke kurb, et selleks korraks ongi laager läbi – asjad kokku ja koju.

Virumaa suured pered tänavad ilmataati, kes andis meile hea ilma, samuti toetajaid, kes leidsid võimaluse raskel ajal üritusele õlg alla panna.

Käib suvepäevade lemmikala, Onu Ralfi teatevõistlus, kus igast perest osaleb neli inimest. Fotod: erakogu, Tõnu Kaupmees

Lääne-Virumaa suurte perede ühenduse suvepäevadel 8.–10. juulil Toolsel osales 259 inimest, sama palju kui varasematel aastatel.

Rahvarohke puhkus

Maimu Trestip: «Toolse suurperede laager kestis pea kolm päikeselist päeva.

Kuigi palju erinevaid inimesi oli koos, käitusid kõik sõbralikult ja suuremaid probleeme ei tekkinud. Võib-olla sellepärast oligi nii lõbus, et oli palju rahvast ja tegevusi jätkus kõigile.

Võistlusolukorras sai päris palju nalja, sest keegi ei olnud proff. Näiteks keegi viskas kinda täiesti vales suunas või midagi taolist.

Rannas sai ujuda. Kuigi vesi polnud just kõige soojem, ei hoolinud sellest eriti keegi, kuna õhk oli ikka päris palav. Sel aastal oli ka väga vahva välidušš, kus päike soojendas vee.

Kolm korda päevas sai sooja süüa ja ka natuke magusat juurde. Peale selle oli kohal sooja ja külma vee automaat, mis oli suureks abiks väiksemate laste emmedele.

Toolse laagrist sai tõeliselt hea tunde koju minna. Oleme kindlasti kohal ka järgmisel aastal!»

Kokkutulekule annab esimesel päeval hoogu Lääne-Virumaa suurte perede ühenduse esimees Reet Lainla. Ühendus tegutseb 1994. aastast.

	Leedu	toit	tee-lusikas	lind	mats	pärg etem	▽	noot	jõukas	loto	noot	lind		lamba tall	noot	LIA	laadi-ma	jõgi	terav ese	läm-mas-tik
laste-raamat	→ ↓	↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↑	↓	linn → →haigus	↑	↓	↓	↓	↑	↓	↓
islami-lii-kumine	→														→ nurk saareriik noot	←				
eins-teinium	→		auto osa					↑			spa lind	→			↓					↑
seen	→		↓					noot nikkel aher...	→		↓									→ aktsia-selts
peale selle	←							rahvus palju riie	→ ↓											→ kala
...aad-ress	→							↓	→ teoloog elegants alevik	→		↑								← E rahva muu-seum
teksa-firma	→								↑ jood → n nimi iriidium	→	alumiinium vetikas	→			↓					→ näkk (murdes)
lõbus ehk j...	→													↑	→ E raha laman					→ naine
isaskalal semu	→							← valus lollike					→	Tai rand üksik lind						→ ikkes olema
↑								↓	→ itkema ei meie	→			↑							→ tonn
kaalium kala poeg	→		↓							↓		patarei ostma		↑ ehani aasta → 1000	↓	litsu	↓	↓	↓	→ nutt
		← omama lill iriidium	↓	Keenia rahvas		←	noot hapnik metsaand	→							kindlus-tusselts 500	→	nõu	lugemik	reis	KA

KUREPESA

Kurepesa
Lasterikaste perede ajaleht

Ilmub kord kvartalis.
Lehte annab välja
MTÜ Eesti Lasterikaste
Perede Liit.

Liidu arvelduskonto
nr 221051621534.

Aadress Tartu tn 1a,
71004 Viljandi
Tel 5553 5482
E-posti aadress
eestilasterikaste@hotmail.ee
Koduleht
www.lasterikkad.ee

Ajalehe vastutav väljaandja
Aage Õunap
Toimetaja Malle Toomiste
Keeletoimetaja Riina Tobias
Kujundaja Katri Henga
Trükitud
Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 2000.
Lehte levitavad lasterikaste
perede maakondlikud
ühingud.

Lahendajate vahel läheb loosi Rademari 50-eurone kinkekaart. Loosimises osalemiseks saada ristsõna vastus koos nime, aadressi ja telefoninumbri e-posti aadressil ajaleht.elpl@gmail.com või postiga Eesti Lasterikaste Perede Liit, Tartu tn 1a, 71004 Viljandi hiljemalt 10. detsembrini 2011. Eelmise ristsõna õige vastus: Lasterikkus – tõeline rikkus! Õigete vastajate hulgast loositi ELPLi juhatuse koosolekul võitja – Helje Hunt Viljandimaalt, kellel on võimalik kogu perega külastada Pärnus Terviseparadiisi veekeskust.